

Co-funded by
the European Union

Government
Transparency
Institute

Oficina Antifrau
de Catalunya

COLLEGI DE PROFESSIONALS
DE LA CIÈNCIA POLITICA I DE
LA SOCIOLOGIA DE CATALUNYA

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
BULGARIA

ALBANIAN INSTITUTE
of SCIENCE

monitoring
marathon

AUTORITÀ
NAZIONALE
ANTICORRUZIONE

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU
ACHIZIȚII PUBLICE

sar
when ideas do work

SOLUTION
SOLIDARITE &
INCLUSION

Moduli 4.3

Projektet klimatike dhe mjedisore në prokurimin publik

Identifikimi i rreziqeve të korrupsionit
përmes informacionit kontraktual dhe
nënkontraktimit

iMonitor

select • monitor • report

Hyrje në Modulin 4.3

iMonitor reporting template

Monithon reporting module for monitoring public contracts

MONITORING PUBLIC CONTRACTS

Monitoring a public contract is another dimension of **civic monitoring** that allows you to make sure that the funds allocated to your community are effectively reaching the people who should benefit from them.

Public contracts are a key piece of how public resources are transformed into **actual goods, services, or infrastructure that directly affect citizens' lives**. They define the conditions by which selected SUPPLIERS, i.e. companies hired to provide them, are to deliver those goods, services, or works when and where they are needed.

At the same time, public procurement is a part of the public administration that is vulnerable to **inefficiencies and loss of resources through corruption and fraud**, and this can happen in many different ways. For instance, ideally, suppliers are selected through **competition** to allow public agencies to award contracts under the most cost-beneficial conditions. However, often contracts are awarded in a way that lets someone unduly profit from them. This may be the case if the selection process is **deliberately made less competitive to benefit a particular supplier**, perhaps a company linked to public officials involved in the selection process. A supplier may also receive the contract at a higher cost than necessary or justifiable. In some cases, problems are observed when the contract is being implemented: the conditions established by the contract are not met by the supplier and those who should benefit from the contracted goods, services, or works receive them in lesser amounts or substandard quality, or in serious cases may not receive them at all.

Monithon now allows you to monitor this side of public policy implementation as well.

Faza 1 – Analiza e dokumenteve

Seksioni A: Informacion mbi Projektin/Programin

Llojet e projekteve klimatike dhe mjedisore

Seksioni B: Informacion kontraktual

Nënkontraktimi

Faza 1 – Analiza e dokumenteve

Seksioni A: Informacion mbi Projektin/Programin

***Burimet e
financimit***

***Pse është e
rëndësishme?***

Faza 1 – Analiza e dokumenteve

Seksioni A: Informacion mbi Projektin/Programin

A është kjo kontratë pjesë e një projekti të BE-së?

- ☐ Kur projektet bashkëfinancohen nga BE-ja, si ligji evropian ashtu edhe ai kombëtar zakonisht shtojnë rregulla shtesë se si duhet të kryhen dhe monitorohen ato;
- ☐ Brenda sistemeve kombëtare dhe të BE-së së menaxhimit, ekzistojnë institucione të specializuara që sigurojnë që gjithçka të zbatohet në mënyrë korrekte. Ato gjithashtu kanë mjete - të tilla si sistemet e IT-së - që lehtësojnë kërkimin dhe identifikimin.

Pra, a është më e lehtë të dallohen shenjat e korrupsionit?

- ☐ Po: bazuar në marrëveshjet me përfituesin, përcaktohen kërkesa të qarta për dorëzimin e dokumentacionit dhe kryerjen e proceseve të kontrollit. Kjo përfshin kontrole në vend mbi zbatimin e projektit, si dhe kontrole mbi procedurat e prokurimit publik.;
- ☐ Informacioni i mbledhur nga këto institucione mund të jetë një burim i vlefshëm. Dhe, në rast të dyshimeve për parregullsi ose krime të lidhura me korrupsionin, dyshime të tilla mund t'u raportohen drejtpërdrejt atyre.

MONITUTOR

This section imports several fields automatically from data available for this contract on opentender.eu. It also includes an integrity profile for each tender and contract, based on selected procurement corruption red flags. A lower integrity score is associated with a higher risk of procurement corruption.

If you have not selected the contract directly on opentender.eu, the information can be included by inserting the corresponding opentender.eu link at the top. You can complement it with information from other sources (e.g. national procurement portal, copy of contract). If you find a divergence of information between data from opentender.eu and the original contract, you can correct the information in the corresponding field. In that case, please make sure to attach the respective documentation to justify your corrections.

Opentender.eu source

[link to opentender.eu page]

Contract title

[automatically imported from opentender.eu]

Contract object: What is the exact product you are monitoring? (CPV code and description)

[automatically imported from opentender.eu]

Contracting body: Which agency awarded the contract?

[automatically imported from opentender.eu]

Supplier: Who was awarded the contract?

[automatically imported from opentender.eu]

Contract value: What is the total contract value, as established in the original contract?

If the final price imported from opentender.eu does not correspond to the contract value as specified in the contract, please include the original contract amount here.

[automatically imported from opentender.eu]

Faza 1 - Analiza e dokumenteve

Seksioni B: Informacion mbi Kontratën

- ☐ Modeli i Mjetit të Monitorimit
- ☐ opentender.eu
- ☐ Llojet e kontratave publike
- ☐ Drejtor i punimeve
- ☐ Kontratë

Cilat janë llojet e kontratave publike? mjedisore dhe klimatike?

iMonitor

Mallra

Blerja e completeve portative për **monitorimin e cilësisë së ujit**
Blerja e sensorëve për **monitorimi i ndotjes së ajrit urban**
Blerja e **paneleve diellore për ndërtesat komunale**

Shërbime

Vlerësimet e **ndikimi mjedisor** për projekte të reja infrastrukturore
Auditimi mbi shërbimet e menaxhimit dhe mbikëqyrjes së mbetjeve
Modelimi i rrezikut klimatik dhe hartëzimi GIS për planifikimin e mbrojtjes nga përmbytjet

Punë

Ndërtimi i argjinaturave urbanepër mbrojtjen nga përmbytjet
Restaurimi i ligatinave ose brigjeve të lumenjvepër të përmirësuar qëndrueshmërinë
Ndërtimi i sistemevepër energji të rinovueshme siç janë parqet eolike ose impiantet e biogazit

Co-funded by
the European Union

Shembuj të projekteve mjedisore

- ❏ Mbrojtja e biodiversitetit– mbrojtja e specieve dhe habitateve
- ❏ Kontrolli i ndotjes– zvogëlimin e ndotjes së ajrit, ujit dhe tokës
- ❏ Menaxhimi i mbeturinave– riciklimi, iniciativat e ekonomisë rrethore
- ❏ Restaurimi i ekosistemit– ligatinat, pyjet, lumenjtë
- ❏ Përdorimi i qëndrueshëm i burimeve– energji e rinovueshme, bujqësi e gjelbër

Shembuj të projekteve që lidhen me klimën

Source: Pixabay

- ❑ Përshtatja ndaj klimës– mbrojtje nga përmbytjet, të korra rezistente ndaj thatësirës, infrastrukturë elastike
- ❑ Zbutja e klimës– reduktimi i emetimeve të gazrave serrë, përhapja e energjisë së rinovueshme
- ❑ Sekuestrimi i karbonit– ripyllëzim, projekte të ruajtjes së karbonit në tokë
- ❑ Tranzicioni i energjisë– energji diellore, e erës, hidroelektrike, transport i pastër, transport i pastër.
- ❑ Rezistenca e Komunitetit– arsimi, sistemet e paralajmërimit të hershëm, forcimi i kapaciteteve lokale

Studimi i Rastit: Projekti i Mbikëqyrjes së Parkut me Erë

Mësimet e nxjerra nga studimi i rastit për analizën e dokumenteve

Kur kërkon shenja të nënkontraktimit të parregullt ose fiktiv në projektet klimatike ose mjedisore, kushtojini vëmendje:

- **Detajet e Regjistrimit të Kompanisë**A është nënkontraktori i regjistruar ligjërisht? Kur është themeluar?
- **Përshtatja e biznesit**A korrespondon aktiviteti i deklaruar nga kompania me shërbimet e parashikuara në kontratë?
- **Përvoja e mëparshme**A ka përfunduar kompania projekte të ngjashme në të kaluarën apo është diçka e re?
- **Transparenca e pronësisë**A janë pronarët ose menaxherët të lidhur me kontraktorin kryesor ose zyrtarët qeveritarë?
- **Shtojcat e kontratës**Krahasoni listat e nënkontraktorëve me të dhënat e regjistrimit për të identifikuar çdo hyrje "fiktive".
- **Planet e pagesave**Kontrolloni për pagesa jashtëzakonisht të larta për nënkontraktorët me performancë të ulët

Nënkontraktimi i parregullt (dhe fiktiv) dhe shenjat e mundshme paralajmëruese

Source: Pixabay

Format e korrupsionit në nënkontraktim

Mbishpagime Një nënkontraktor, në marrëveshje me kontraktorin kryesor, mund të rrisë çmimet e shërbimeve për të marrë fitime më të larta, shpesh në këmbim të një "komisioni" për kontraktorin kryesor.

Fshehja e gabimit Një kontraktor kryesor mund të mbyllë sytë ndaj gabimeve të nënkontraktorëve nëse përfiton prej tyre, gjë që mund t'i shkaktojë dëme investitorit.

Praktikat e padrejta financiare Një kontraktor kryesor mund të vonojë pagesat për nënkontraktorët, duke i mbajtur fondet investitorit, dhe nënkontraktorët i marrin pagesat më vonë se sa duhet.

Nënkontraktimi

Faza 1 - Analiza e Dokumenteve - Seksioni B: Informacioni i Kontratës

Nënkontraktimi i parregullt (dhe fiktiv) dhe shenjat e mundshme paralajmëruese

Monitorimi i nënkontraktave është thelbësor për të siguruar që puna dhe shërbimet e ofruara nga nënkontraktorët përmbushin kërkesat e kontratës kryesore, ndërkohë që përputhen edhe me standardet dhe certifikimet e cilësisë dhe mjedisit.

Shenjat paralajmëruese (që duhen zbuluar në analizën e dokumentit):

- Ofertuesit humbës të punësuar si nënkontraktorë;
- operatori ekonomik jep informacion në tender mbi nënkontraktorët që marrin pjesë në të njëjtin tender si operatorët ekonomikë;
- Kontraktorët me përvojë mund të zgjedhin të mos japin oferta dhe në vend të kësaj të bëhen nënkontraktorë, ose një ofertues me çmim të ulët mund të tërhiqet nga tenderi dhe më pas të bëhet nënkontraktor.

Nënkontraktimi

Faza 1 - Analiza e Dokumenteve - Seksioni B: Informacioni i Kontratës

Nënkontraktimi i parregullt (dhe fiktiv) dhe shenjat e mundshme paralajmëruese

Shenjat paralajmëruese (që duhen zbuluar në analizën e dokumentit):

- ☐ nënkontraktorë të punësuar në mënyrë kaskadë;
- ☐ ndryshimet midis kërkesave të specifikimeve dhe ekzekutimit aktual të kontratës:

nënkontraktori kryen punë/shërbime për të cilat kërkohej performanca personale e kontraktorit;

Entiteti që vepron si nënkontraktor (mbi të cilin mbështetet kontraktori) nuk kryen asnjë punë/shërbim.

Nënkontraktimi

Faza 1 - Analiza e Dokumenteve - Seksioni B: Informacioni i Kontratës

Nënkontraktimi i parregullt (dhe fiktiv) dhe shenjat e mundshme paralajmëruese

Shembull nga jeta reale - **për të identifikuar shenjat paralajmëruese**

POLONI – bazuar në raportin e Gjykatës së Auditorëve

- Kontrata nuk kërkon që kontraktori të paraqesë prova të pagesës së shpërblimit që u takon nënkontraktorëve;
- mospërfshirja në katalogun e sanksioneve kontraktuale të sanksioneve për mosparaqitjen nga kontraktori të nënkontratave për miratim nga autoriteti kontraktues;
- mospërfshirja, si arsye për tërheqjen e autoritetit kontraktor nga kontrata, e lidhjes së nënkontratave për punime nga kontraktori pa miratimin e autoritetit kontraktor

Source : Rapport de la Cour des comptes : P/20/031 - « Protection des intérêts du Trésor public dans le domaine de l'indexation et de la responsabilité solidaire de l'investisseur dans les contrats relatifs à la mise en œuvre d'infrastructures linéaires »

Nënkontraktimi

Faza 1 - Analiza e Dokumenteve - Seksioni B: Informacioni i Kontratës

Nënkontraktimi i parregullt (dhe fiktiv) dhe shenjat e mundshme paralajmëruese

Shembull nga jeta reale - **për të identifikuar shenjat paralajmëruese**

ITALIA

Nënkontraktimi kaskadues (ose "nënkontraktimi i nënkontraktimit") u autorizua së fundmi nga Kodi i ri i Prokurimit Publik (Dekreti Legjislativ 36/2023), i cili eliminoi ndalimin e mëparshëm.

Kjo ka rritur rrezikun e korrupsionit dhe infiltrimit kriminal në projektet klimatike dhe mjedisore.

Struktura e nënkontraktimit në kaskadë lehtëson krijimin e zinxhirëve të errët të nënkontraktimit, të cilët mund të shfrytëzohen për të pastruar para të pista përmes faturave të fryra dhe punës së padeklaruar.

Source: <https://chambers.com/articles/the-reform-of-the-italian-public-procurement-code-6> La réforme du code italien des marchés publics

Kuiz

Faza 1 - Analiza e Dokumenteve - Seksioni B: Informacioni i Kontratës

Source: Pixabay

Rast Studimor: Në një projekt restaurimi të ligatinave, faturat tregonin pagesa për një "nënkontraktor specialist" për mbjelljen e bimësisë ujore. Megjithatë, vizitat në vend zbuluan se ekipi nuk mbërriti kurrë. Kontraktori kryesor i futi në xhep fondet, ndërsa habitat mbeti i shkretë.

Cila nga të mëposhtmet është një shenjë paralajmëruese e nënkontraktimit fiktiv gjatë ekzekutimit të kontratës?

- A. Nënkontraktorët nuk ishin të pranishëm në vend gjatë inspektimit.
- B. Pagesat u bëhen nënkontraktorëve që nuk paraqiten kurrë ose nuk kryejnë asnjë punë.
- C. Nënkontraktorët japin raporte progresi mbi punën e parregullt.

Kuiz

Faza 1 - Analiza e Dokumenteve - Seksioni B: Informacioni i Kontratës

Source: Pixabay

Rast Studimor: Një nënkontraktor i ngarkuar për të instaluar barriera për kontrollin e erozionit përgjatë një rezervuari përdori një material më të lirë dhe me cilësi më të ulët. Brenda disa muajsh, shirat e rrëmbyeshëm i lanë barrierat, duke shkaktuar ndotjen e ujit nga sedimentet. Projektu dështoi të përmbushte qëllimin e tij për qëndrueshmëri ndaj klimës dhe taksapaguesit pagan për punë joefektive.

Çfarë rreziku lind kur nënkontraktorët ofrojnë punë me cilësi më të ulët se specifikimet kontraktuale?

- A. Nuk ka rrezik të dukshëm, pasi mund të mbështetemi në kualifikimet e nënkontraktorit.
- B. Dëmtimi mjedisor ose dështimi për të arritur objektivat e restaurimit.
- C. Përfundim më i shpejtë i projektit.

Kuiz

Visual generated by Copilot AI

Rasti Studimor: Gjatë një projekti ripyllëzimi, nënkontraktori fillestar u zëvendësua papritur me një kompani tjetër të lidhur me një të afërm të menaxherit të projektit. Nuk u dha asnjë justifikim i dokumentuar. Nënkontraktori i ri faturoi dyfish për fidanët, duke zvogëluar numrin e pemëve të mbjella dhe duke kompromentuar ndikimin mjedisor të projektit.

Cila situatë tregon nënkontraktim të parregullt në kontratat mjedisore?

- A. Nënkontraktorët ndryshohen në mënyrë të parregullt gjatë zbatimit të projektit me miratimin e kontraktorit kryesor.
- B. Nënkontraktorët nuk i kryejnë detyrat rregullisht sipas orarit.
- C. Nënkontraktorët u ndryshuan në mes të projektit pa justifikim ose miratim të duhur.

Co-funded by
the European Union

Government
Transparency
Institute

Oficina Antifrau
de Catalunya

COLLEGI DE PROFESORS
DE LA CIÈNCIA POLITICA
I SOCIAL

monitoring
marathon

AUTORITÀ
NAZIONALE
ANTICORRUZIONE

AGENTIA NAȚIONALĂ PE
ACHIZIȚII PUBLICE

**Ndërgjegjësimi është hapi i
parë drejt përgjegjësisë!**

**Faleminderit për vëmendjen
tuaj dhe shpresojmë që këto
mjete të kontribuojnë në
monitorimin efektiv të
projekteve të prokurimit
publik.**

iMonitor

select • monitor • report